

Jaarverslag 2019 **Nazorg Limburg BV**

Bodemzorg Limburg

Inhoud

- 4 Samenstelling van de Raad van Commissarissen en Directie**
- 4 Bericht van de Raad van Commissarissen aan de Aandeelhouders**
- 5 Directieverslag**

Jaarrekening

- 20** Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening
- 24** Balans per 31 december 2019
- 26** Winst- en verliesrekening 2019
- 27** Toelichting op de balans
- 30** Toelichting op de winst- en verliesrekening

- 32 Overige gegevens**

Samenstelling van de Raad van Commissarissen en Directie

De Raad van Commissarissen van Nazorg Limburg BV is per 31 december 2019 als volgt samengesteld:

- ir. W.N. Hazeu, voorzitter
- ir. J.P.M. van Doorn
- drs. L.R.M. Radix

De Directie van Nazorg Limburg BV werd in 2019 uitgeoefend door:

- ir. D.A. Rootert

Bericht van de Raad van Commissarissen aan de aandeelhouders

Hierbij bieden wij u het jaarverslag 2019 van Bodemzorg Limburg aan. Dit jaarverslag is opgemaakt door de Directie en goedgekeurd door de Raad van Commissarissen op 18 mei 2020. De externe accountant heeft de jaarrekening gecontroleerd en van een goedkeurende controleverklaring voorzien.

Nazorg Limburg is vanaf 1998 een zelfstandige vennootschap en heeft alle gemeenten in de provincie Limburg als aandeelhouder. De Raad van Commissarissen heeft in 2019 zes maal vergaderd. De belangrijkste punten van bespreking waren de begroting, de cijferreportages, de jaarrekening 2018, de aanleg van zonneparken op de locaties Belvédère, Het Kreupelbusch en Bocholtz, de monitoringsreportages van de diverse locaties en het beheer van de nazorgvoorziening.

In 2019 vond de Aandeelhoudersvergadering plaats op 27 juni te Roermond. In deze vergadering werd de jaarrekening 2018 vastgesteld. Tevens heeft de benoeming plaatsgevonden van mw. Van Doorn als lid van de Raad van Commissarissen en opvolgster van dhr. Tindemans. Wij zijn dhr. Tindemans bijzonder erkentelijk voor de lange periode dat hij commissaris is geweest. Wij betreuren

het dat hij zo snel na zijn aftreden op 4 januari jl. is overleden.

In 2019 zijn geen locaties overgenomen. Voor de 14 bij Nazorg Limburg in beheer zijnde locaties is ultimo 2019 een nazorgvoorziening beschikbaar van € 26.668.136.

De jaarrekening is voorzien van een goedkeurende controleverklaring van de accountant, welke u in het jaarverslag aantreft. Op basis hiervan stellen wij u voor om de jaarrekening over 2019 vast te stellen. Tevens verzoeken wij u decharge te verlenen aan de Directie voor het gevoerde bestuur in 2019 en aan de leden van de Raad van Commissarissen voor het uitoefenen van toezicht daarop.

De Raad van Commissarissen spreekt zijn dank uit aan Directie en medewerkers voor hun inzet in 2019.

Maastricht Airport, 18 mei 2020
Namens de Raad van Commissarissen,
ir. W.N. Hazeu, voorzitter

Directieverslag

1. Algemeen

De kerntaak van Bodemzorg Limburg is het beheren van grotere complexe voormalige stortplaatsen. Er zijn voorzieningen aangebracht die ervoor zorgen dat mogelijk in deze locaties aanwezige verontreinigingen zich niet verspreiden naar de omgeving. Bodemzorg Limburg draagt zorg voor het in stand houden van deze voorzieningen. Uit, in onze opdracht, door een extern bureau uitgevoerde monitoringsonderzoeken blijkt dat tot nu toe geen specifieke maatregelen nodig zijn in het kader van de nazorg. Op 3 locaties wordt een zonnepark aangelegd. De financiering ervan geschiedt deels met financiële middelen uit de nazorgvoorziening en wordt beschouwd als een vastgoedbelegging met als doel gedurende tenminste 15 jaar een gegarandeerd stabiel rendement op te leveren van tenminste 4,5%. In de balans is een post activa in ontwikkeling ad € 1.593.219 opgenomen die betrekking heeft op de voorbereidingskosten van de 3 zonneparken.

Het rendement op de effectenportefeuille bedraagt volgens de rapportage van Rabo Institutioneel Vermogensbeheer in 2019 17,5%. Hierdoor wordt het negatief rendement van 3,8% in 2018 ruimschoots gecompenseerd. De afgelopen jaren heeft de portefeuille een positief rendement gehaald van gemiddeld 6,5% tot 7,5%. In ons rekenmodel voor de nazorgvoorziening wordt een rekenrente gehanteerd van 4,5%. Dit betekent dat de inkomsten uit de beleggingen tenminste 4,5% dienen te bedragen. In 2018 werd als gevolg van een daling van de beurswaarde een negatief resultaat behaald van € 1.961.930, terwijl in 2019 vooral door een stijging van de beurskoersen het resultaat € 3.602.947 bedraagt. Zoals eerder afgesproken in de Algemene Vergadering wordt dit resultaat ten gunste van het eigen vermogen gebracht waardoor dit ultimo 2019 € 5.493.254 bedraagt.

Covid-19

In 2020 worden we geconfronteerd met een pandemie van het Corona-virus welke aanzienlijke gevolgen heeft voor de Nederlandse economie. De bedrijfsvoering van Bodemzorg Limburg wordt sterk geraakt door een grote daling van de beurswaarde van de beleggingsportefeuille. Dit heeft geen directe gevolgen voor de liquiditeitspositie van de organisatie, maar wel voor de algemene reserve van het eigen vermogen. Deze reserve is nodig om sterke schommelingen in de beurswaarde van de effectenportefeuille op te vangen. Deze ontwikkelingen hebben geen invloed op de nazorgvoorziening. Op de aanleg van zonneparken heeft dit geen invloed, maar mogelijk wel op de huurinkomsten van de golfexploitatie.

Navoslocaties

Conform afspraak in de Algemene Vergadering van 2019 is er, als vervolg op een schrijven van 2017, een brief naar alle gemeenten gestuurd met het verzoek om aan te geven of er binnen de gemeenten locaties aanwezig zijn welke voor de nazorg aan Bodemzorg Limburg zouden kunnen worden overgedragen. Er zijn van 21 gemeenten reacties ontvangen, waarbij 12 locaties zijn aangemeld voor overdracht. Op basis hiervan zal een definitieve berekening worden gemaakt van de hoogte van de nazorgvoorziening.

Exploitatie De Golfhorst

Met ingang van 1 januari 2016 is een huurovereenkomst gesloten met Gebr. Swinkels voor een periode van 10 jaar voor de exploitatie van een golfbaan op deze locatie. De huuropbrengst van deze golfexploitatie, incl. de verhuur van een bedrijfswoning, bedroeg in 2019 € 140.487. Omdat in de golfwereld het de laatste jaren enorm lastig is om tot een rendabele exploitatie te komen is in overleg met de exploitant aan golfbaan De Golfhorst in 2019 een korting verstrekt op de huur. De kosten die in de jaarrekening toegerekend zijn aan deze exploitatie bedragen € 49.990 voor beheer en onderhoud, WOZ enz. Er vindt een afschrijving plaats ad € 55.652 op de gebouwen en er wordt jaarlijks een bedrag van € 16.514 aan rente betaald voor de lening ad € 1,6 mln. voor de aankoop van grond en gebouwen. Het resultaat van deze exploitatie bedraagt in 2019 € 18.520.

Uitvoering nazorgactiviteiten

Voor elke locatie onder beheer van Bodemzorg Limburg wordt periodiek een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van bodem en grondwater. Het in 2019 door Lieveense Milieu daarover uitgebrachte rapport concludeert dat het niet nodig is saneringsmaatregelen te treffen. De desbetreffende gemeenten zijn over de onderzoeksresultaten geïnformeerd. In 2019 zijn naast het reguliere onderhoud op enkele locaties extra snoeiwerkzaamheden uitgevoerd.

VPB plicht

Sinds 2016 zijn overheidsbedrijven in beginsel VPB plichtig. Bij de Belastingdienst is een verzoek ingediend tot overheidstakenvrijstelling van deze verplichting voor de nazorgactiviteiten. Hiermee heeft de Belastingdienst in beginsel ingestemd, zij het dat dit niet geldt voor de verhuur van onze locatie Zuringspeel aan Golfbaan De Golfhorst en evenmin voor de productie van stroom uit stortgas. Ook voor de exploitatie van zonneparken op onze eigen locaties is vrijstelling aangevraagd. Hierop is nog geen reactie van de Belastingdienst ontvangen.

Jan Tindemans

Nadat dhr. Tindemans in de Algemene Vergadering op 27 juni 2019 afscheid heeft genomen als lid van de Raad van Commissarissen ontvingen we kort daarna het bericht dat hij ernstig ziek was en uiteindelijk op 4 januari 2020 is overleden. Hij is 16 jaar commissaris geweest en heeft aan de basis gestaan van onze organisatie. In de periode dat hij lid was van Gedeputeerde Staten van Limburg was hij actief betrokken bij de afvalverwijdering in deze provincie. Hij is in die periode voorzitter geweest van de Raad van Commissarissen van AVL Sturing welke organisatie de voorloper was van het huidige Attero. Hij heeft toen een belangrijke bijdrage geleverd aan het beëindigen van het storten van afval en het vestigen van de huidige structuur door het afval te recyclen, te composteren of te verbranden. In dezelfde periode is Nazorg Limburg BV opgericht.

2. Ontwikkeling activiteiten op gesloten stortplaatsen

Bodemzorg Limburg zoekt actief naar mogelijkheden om gesloten stortplaatsen een maatschappelijk verantwoorde functie te geven. Daarbij dient als uitgangspunt dat de nieuwe activiteiten het beleid van de overheid ondersteunen. Zo is de locatie Zuringspeel reeds langere tijd in gebruik als golfbaan en worden op de locaties Het Tiende Vrij en Langen Akker de mogelijkheden verkend voor de aanleg van een mountainbikeroute. Op de locaties Belvédère, Het Kreupelbusch en Bocholtz worden zonneparken ontwikkeld.

Zonneparken

Voor de aanleg van de zonneparken op de locaties Belvédère te Maastricht, Het Kreupelbusch te Landgraaf en Bocholtz te Simpelveld zijn door desbetreffende gemeenten Omgevingsvergunningen verleend en heeft de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO) SDE+ (subsidie) toegekend.

Omdat de opbrengst van de vastrentende waarden en van de middelen op de spaarrekening laag is, wordt een deel van de investeringen in deze zonneparken gefinancierd uit de financiële middelen van de nazorgvoorziening. Eén van de redenen om een zonnepark aan te leggen betreft het verkrijgen van meer zekerheid over het beleggingsrendement van de nazorgvoorziening met als doel dat deze zogenaamde vastgoedbelegging tenminste een rendement heeft dat gelijk is aan of hoger is dan de rekenrente van 4,5%. Alle voorbereidingskosten van de aan te leggen zonneparken staan als activa in ontwikkeling op de balans en worden afgeschreven in de winst- en verliesrekening zodra de zonneparken in exploitatie worden genomen.

Na een openbare aanbestedingsprocedure is Volta Solar geselecteerd voor de aanleg van het zonnepark **Belvédère**. Er worden 30.000 panelen geplaatst met een totale capaciteit van 12 MWp. De Universiteit Maastricht participeert voor 50% in het

project door de helft van de investering te financieren en neemt 50% van de geproduceerde groene stroom af. Inmiddels is gestart met de bouw van het park en wordt het project naar verwachting in augustus opgeleverd.

Op de locatie **Het Kreupelbusch** is een Omgevingsvergunning afgegeven en SDE toegekend voor de bouw en exploitatie van een zonnepark met 30.000 panelen en een totale capaciteit van 12 MWp. Er is gestart met een openbare aanbestedingsprocedure.

Op de locatie **Bocholtz** wordt in samenwerking met Enovos Greenpower een zonnepark ontwikkeld met 5.000 panelen en een totale capaciteit van 1,7 MWp. Het is de bedoeling medio 2020 te starten met de bouw van het project.

Met de gemeente Venray wordt overleg gevoerd over de mogelijke aanleg van een zonnepark op de locatie **Venraysbroek** met een capaciteit van 6 MWp. Met de gemeente is een contract gesloten voor overdracht van de locatie.

3. Beleggingsstatuut

In 2019 is het bestaande beleggingsstatuut, met het oog op mogelijke beleggingen in de zonneparken, door de Raad van Commissarissen aangepast. Uitgangspunt is dat, conform Wet Fido, tenminste 42% van de effectenportefeuille bestaat uit producten waarvan de hoofdsom is gegarandeerd. Dit betreft vastrentende waarden, spaargelden en liquiditeiten. In het statuut is vastgelegd dat beleggingen in zonneparken (met een SDE garantie) voor 80% worden beschouwd als vastrentende waarden en 20% als zakelijke waarden. Het beheer van de effectenportefeuille is uitbesteed aan Rabo Institutioneel Vermogensbeheer. Conform het beleggingsstatuut wordt de portefeuille beheerd overeenkomstig de criteria van de Rabobank voor Maatschappelijk Verantwoord Beleggen. Fondshuizen waar de Rabobank zaken mee doet dienen de regels van de Verenigde Naties voor verantwoord investeren (UNPRI) te ondertekenen.

4. Nazorgvoorziening

Royal Haskoning DHV heeft een rekenmodel ontwikkeld waarin alle te maken kosten en risico's van de nazorg zijn vertaald naar de opbouw van een doelvermogen. Dit rekenmodel is goedgekeurd door de Algemene Vergadering. In 2009 is besloten om in het rekenmodel een inflatiepercentage van 2% en een disconteringsvoet van 2,5% te hanteren. Dit resulteert in een rekenrente van 4,5%.

Indien de komende jaren de beurswaarde van de aandelen niet stijgt bestaat er een groot risico dat het beoogde rendement van 4,5% niet wordt gehaald. Indien dit een structureel karakter krijgt zou de rekenrente moeten worden verlaagd en het doelvermogen van de voorziening moeten worden verhoogd. Een verlaging van de rekenrente van 4,5% naar 4% zou een verhoging betekenen van het doelvermogen met € 5,5 mln.

Volgens dit model dient voor de 14 gesloten stortplaatsen van Bodemzorg Limburg per ultimo 2019 de voorziening € 26,7 mln. te bedragen. De nazorgvoorziening is voor € 18,5 mln. gerelateerd aan de kosten voor het dagelijkse beheer en voor € 8,2 mln. gerelateerd aan incidentele kosten, zoals een niet voorziene sanering van verontreinigd grondwater of het herstel van niet goed functionerende voorzieningen. In 2019 is, mede op verzoek van de Algemene Vergadering, door Arcadis Nederland een herijking uitgevoerd naar de hoogte van dit risicodeel (€ 8,2 mln.) in de nazorgvoorziening. In 2020 volgt besluitvorming. Bij de vaststelling van de voorziening is ervan uitgegaan dat een integrale vervanging van de bovenafdichting niet nodig is, maar volstaan kan worden met een partiële vervanging.

5. Jaarcijfers

De opbrengsten van rente, dividenden, gerealiseerd en ongerealiseerd koersresultaat bedroegen in 2019 € 4.634.260. De stijging van de beurswaarde van de beleggingen heeft de belangrijkste bijdrage geleverd aan het resultaat.

De kosten van (aan derden uitbestede) beheeractiviteiten bedroegen € 142.295. Lonen, salarissen en sociale lasten bedroegen € 250.326 en de overhead € 105.798.

De productie van stortgas blijkt de afgelopen jaren, zoals te verwachten was, sterk te dalen. Dit betekent dat het omzetten van dit stortgas naar stroom op de meeste locaties is beëindigd. De kleine resthoeveelheid gas die nog vrijkomt wordt afgefakkeld. De subsidieopbrengst voor het terreinbeheer bedraagt in 2019 € 3.778.

Per 31 december 2019 bedraagt het financieel actief € 30,3 mln., waarvan € 26,6 mln. is bestemd voor de nazorgvoorziening. Deze voorziening is voor 50,1% belegd in zakelijke waarden (aandelen) en voor 49,9% in vastrentende waarden en liquiditeiten. Indien de belegging van € 1,3 mln in Rabo-certificaten op grond van hun rating wordt verantwoord onder zakelijke waarden, bedraagt de verhouding van de belegde nazorgvoorziening 54,9% in zakelijke waarden en 45,1% in vastrentende waarden en liquiditeiten. In beide gevallen wordt de grens van Wet Fido/Ruddo om maximaal 58% te beleggen in zakelijke waarden niet overschreden.

Het dividend en de rente van de beleggingsportefeuille bedroeg in 2019 € 562.532. Dit is ca. 1,8% van het belegde vermogen met daarbij de aantekening dat een klein deel van het dividend van een aantal beleggingsfondsen in 2019 niet is uitgekeerd, maar rechtstreeks is herbelegd. De opbrengst van rente en dividend is derhalve ruimschoots lager dan het beoogde rendement van 4,5%.

6. Bestemming resultaat

Voorgesteld wordt om het resultaat van € 3.602.947 ten gunste te brengen van het eigen vermogen.

7. Toelichting per locatie

Algemeen

Indien Bodemzorg Limburg de nazorg van een locatie van een gemeente overneemt gaan ook de risico's over. Om deze voldoende te kunnen beheersen wordt Bodemzorg Limburg in het algemeen ook eigenaar van de betreffende locatie.

Voor zover nodig worden op de locaties die door Bodemzorg Limburg worden beheerd de volgende nazorgactiviteiten uitgevoerd:

- monitoring van grondwater en percolaat
- terreininspectie, beheer en onderhoud

Op stortplaatsen die zijn voorzien van een vloeistofdichte bovenafdichting worden daarnaast de volgende activiteiten verricht:

- doorspuiten drainagesysteem
- onttrekking en benutting van stortgas

Verder worden op enkele locaties specifieke activiteiten uitgevoerd.

Onderhoud

Het groenonderhoud van de locaties is uitbesteed aan Balanz Facilitair, CNME, Stichting Het Limburgs Landschap, Jonkers Hoveniers en Rendiz.

De gemeente Stein draagt zorg voor het onderhoud van het Heidekamppark.

Daarnaast grazen op diverse locaties Galloways of schapen, waardoor ook op deze wijze aan groenbeheer wordt gedaan (Wambachgroeve, Het Kreupelbusch, Belvédère, De Zandberg, Zuringspeel en Langen Akker).

Onderzoek grondwater

In opdracht van Bodemzorg Limburg worden door een onafhankelijk adviesbureau regelmatig onderzoeken uitgevoerd naar de kwaliteit van het grondwater rondom de stortplaatsen. Veelal wordt een lichte verhoging van de concentraties van ammonium, chloride of sulfaat aangetroffen hetgeen kenmerkend is voor grondwater rondom een stortplaats. Daarnaast worden analyses uitgevoerd op een aantal specifieke stoffen, zoals arseen, cadmium, barium, zink en nikkel alsmede op aromatische verbindingen. Indien de tussenwaarde van één van deze stoffen wordt overschreden spreken we van een lichte verontreiniging, in alle andere gevallen spreken we van een beperkte of nauwelijks vastgestelde beïnvloeding. Specifieke saneringsmaatregelen zijn tot nu toe niet nodig geweest. De gemeenten waar een locatie ligt worden geïnformeerd over het onderzoeksresultaat.

Stortgasonttrekking

De meeste stortplaatsen zijn al 10 jaar of langer gesloten. We zien dat de stortgasproductie op de meeste locaties aanzienlijk afneemt. Dit betekent dat de productie van stroom uit stortgas niet meer rendabel is en dat de opwekking van stroom is beëindigd. Alleen op de locatie Het Kreupelbusch wordt het stortgas nog benut en omgezet in groene stroom. Dit is een gecombineerde onttrekking met de locatie Landgraaf van Attero.

Zuringspeel

Op de voormalige stortplaats Zuringspeel is in de periode van 1969–1991 circa 2,5 mln. ton voornamelijk huishoudelijk afval verwerkt. De eindhoogte van de stortplaats ligt circa 15 meter boven het maaiveld.

Deze voormalige stortplaats ligt in de gemeente Horst aan de Maas en heeft een totale oppervlakte van 21 ha. Vanaf 1994 is deze locatie opgenomen in de nazorg. Een deel ervan is verhuurd aan Golfbaan de Golfhorst BV. Op het gedeelte dat niet wordt gebruikt voor golfactiviteiten is in overleg met de gemeente een circa 8 meter hoog uitzichtpunt met daar bovenop een kunstwerk aangelegd. Het is de bedoeling dat wandel- en fietsroutes de komende tijd hierop worden aangesloten.

Uit monitoringsonderzoek blijkt dat er sprake is van een lichte verontreiniging van het grondwater, maar dat in de meeste monsters de referentiewaarden nauwelijks worden overschreden.

De stortgasbenutting is vanaf 2015 uitgeschakeld.

De in 2013 geplaatste zonnepanelen op de daken van de loodsen produceerden in 2019 circa 48.000 kWh stroom, waarvan 40.000 kWh bruto is verbruikt en circa 8.000 kWh is teruggeleverd aan het stroomnet.

Sandersweg

De voormalige stortplaats Sandersweg, in de volksmond Steilrand genoemd, betreft een voormalige stortplaats ter grootte van 5 ha, waar in het verleden voornamelijk bedrijfsafval en puin- en slooafval is gestort. In 2015 is deze locatie door de gemeente Maastricht overgedragen. Op basis van gegevens uit een bestaande peilbuis wordt geconcludeerd dat nauwelijks beïnvloeding van de kwaliteit van het grondwater plaatsvindt. Het is de bedoeling in 2020 twee extra peilbuizen bij deze locatie te plaatsen.

De gemeente heeft in 2017 over deze locatie een nieuwe regionale invalsweg richting Lanaken aangelegd. Daarvoor is door de gemeente een recht van opstal gevestigd.

Belvédère

Deze ten oosten van het industriegebied Bosscherveld in Maastricht gelegen locatie met een oppervlakte van circa 20 ha is ontstaan door de winning van voornamelijk klei en tussen 1970 en 1993 gebruikt als stortplaats van ca. 3,8 mln. ton huishoudelijk en bedrijfsafval. In 2006 is de locatie voor de nazorg overgedragen. Het terrein wordt in verband met de aanleg van het zonnepark niet langer begraasd door Galloway runderen.

De resultaten uit de monitoringsonderzoeken onderschrijven eerdere conclusies dat slechts een beperkte beïnvloeding van de kwaliteit van het grondwater plaatsvindt.

De stortgasbenutting is in 2018 uitgeschakeld. De compressor en de fakkelininstallatie zijn vervangen.

Op verzoek van de gemeente Maastricht is als natuurcompensatie voor de ontwikkeling van het gebied Bosscherveld op een deel van de Belvédèreberg een uniek nieuw leefgebied aangelegd voor muurhagedissen en hazelwormen. Het onderhoud ervan is uitbesteed aan CNME te Maastricht.

Samen met Sweco Nederland is een plan gemaakt voor de aanleg van een zonnepark op een deel van deze locatie. De gemeente Maastricht heeft daarvoor een Omgevingsvergunning verleend en er is SDE verleend door de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland. De aanleg van het zonnepark is in 2019 gegund aan Volta Solar. In het najaar van 2019 is gestart met de bouw van het park. Dit zal naar verwachting medio 2020 in gebruik worden genomen.

Langen Akker

Deze aan de noordrand van het Plateau van Margraten in Berg en Terblijt gelegen 11 ha grote locatie is ontstaan door de winning van zand van 1969 tot 1989. Er is circa 847.000 ton afval verwerkt. De afwerking van deze stortplaats is in 1999 voltooid en in 2000 opgeleverd. Vanaf dat jaar is deze locatie in de nazorg opgenomen. De stortgasbenutting is uitgeschakeld omdat de hoeveelheid gas niet meer voldoende is om rendabel stroom te produceren. Het onttrokken stortgas wordt afgefakkeld.

Vanuit Berg en Terblijt is Langen Akker het inloopgebied voor het natuurgebied 'Ingendael'. Er is een beheerovereenkomst voor het gehele terrein afgesloten met Stichting Het Limburgs Landschap.

De resultaten uit de monitoringsonderzoeken onderschrijven eerdere conclusies dat slechts een beperkte beïnvloeding van de kwaliteit van het grondwater plaatsvindt.

Door de gemeente Valkenburg aan de Geul is in 2019 een Omgevingsvergunning afgegeven voor de aanleg van een mountainbikeroute over deze locatie. In 2020 wordt de route in gebruik genomen.

Beukenberg

Deze in de gemeente Schinnen gelegen locatie met een oppervlakte van ca. 6,5 ha is ontstaan door de winning van grondstoffen. Tot ongeveer 1960 is een deel van de groeve in gebruik geweest als gemeentelijke stortplaats voor huis- en tuinafval. Vanaf 1974 is de groeve gebruikt voor het storten van bouw- en sloopafval, grond en vanaf 1983 ook bedrijfsafval. In de periode 1991-1993 is er afval uit Zuid-Holland verwerkt. Er is in totaal 600.000 tot 650.000 m³ gestort. De eindafwerking is 1 februari 2002 voltooid en opgeleverd. De kleine hoeveelheid stortgas die nog ontstaat wordt afgevoerd via zogenaamde compostfilters.

De resultaten uit de monitoringsonderzoeken onderschrijven eerdere conclusies dat er sprake is van een lichte verontreiniging van het grondwater.

Met de gemeente Schinnen zijn afspraken gemaakt over verhoging van de natuurwaarden van deze locatie alsmede over de aansluiting van deze locatie op wandelroutes in de regio. Daartoe is de bestaande afrastering voor een deel verwijderd, is er een nieuw uitzichtpunt gerealiseerd en er zijn door IVN 2 insectenhôtels, een bijenhotel en een bijenstal geplaatst. Om de begroeiing van de Beukenberg te verrijken is een zaadmengsel gebruikt dat is afgestemd op bijen en vlinders. In 2018 is door de voormalige gemeente Schinnen een loopbrug aangelegd waardoor diverse (toekomstige) wandelroutes met de Beukenberg worden verbonden.

De Zandberg

Deze 5 ha grote locatie in Mook ligt aan de westrand van de stuwwal van Nijmegen en maakte in het verleden onderdeel uit van de Mookerheide. Tot 1963 was de locatie in gebruik als zandafgraving. Er is nadien naar schatting 215.000 ton voornamelijk huishoudelijk afval verwerkt. Het aanbrengen van de eindafdichting is in 2003 voltooid, waarna de locatie in 2005 is opgenomen in de nazorg. Door de lage stortgasproductie wordt sinds 2007 geen stroom meer geproduceerd. Het stortgas wordt afgefakkeld.

De resultaten uit de monitoringsonderzoeken onderschrijven eerdere conclusies dat nauwelijks sprake is van beïnvloeding van de kwaliteit van het grondwater.

Begrazing vindt plaats door schapen. Een deel van de locatie wordt jaarlijks gebruikt als mountainbike parcours voor Groesbeeks Gruwelijkste.

Op verzoek van de gemeente Mook wordt de mogelijkheid van de aanleg van een zonnepark op deze locatie onderzocht.

Bocholtz

Deze ca. 7 ha grote locatie is gelegen tussen de rijksweg A76 en het dorp Bocholtz.

Zoals de meeste stortplaatsen in Limburg is ook deze locatie ontstaan door de winning van grondstoffen. De locatie is in de periode 1958-1983 ontgrond tot een diepte van ca. 10 m. Vanaf 1958 was de groeve tevens in gebruik als stortplaats voor (grof) huishoudelijk afval en vergelijkbaar bedrijfsafval. Tot en met 1987, het jaar van de sluiting, is naar schatting 1 mln. m³ afval verwerkt. De afwerking bestaat uit afdekgrond met een dikte van 1-2 meter.

De resultaten uit de monitoringsonderzoeken onderschrijven eerdere conclusies dat nauwelijks sprake is van beïnvloeding van de kwaliteit van het grondwater.

Samen met Enovos Green Power is een plan gemaakt voor de aanleg van een zonnepark op deze locatie. Inmiddels heeft de gemeente Simpelveld daarvoor een Omgevingsvergunning verleend en is door de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland SDE toegekend. Het is de bedoeling het zonnepark in 2020 aan te leggen.

Het Tiende Vrij

Het Tiende Vrij ligt ten zuidoosten van de kern van Eijsden en wordt aan de oostzijde begrensd door de A-2.

In april 1966 is een aanvang gemaakt met de ontgroning tot een diepte van 8 tot 10 meter beneden het toenmalige maaiveld. In de periode 1967-1975 is door de gemeente Eijsden-Margraten afval van huishoudens, bedrijven en particulieren verwerkt. Daarnaast is er productieafval gestort door de voormalige Zinkwit. Dit betrof voor het merendeel bariumresidu. Bodemzorg Limburg is vanaf 2013 eigenaar van deze locatie.

De locatie is voorzien van een laag schone grond. Er is geen vloeistofdichte voorziening aangebracht. Als gevolg van procesmatige grondwateronttrekking door het ter plaatse gevestigde bedrijf, wordt verspreiding van mogelijke verontreiniging via het grondwater voorkomen.

Door DHV Haskoning wordt, ook ten behoeve van Bodemzorg Limburg, in opdracht van EverZinc en PQ Corporation jaarlijks een uitgebreid onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van het grondwater. De resultaten ervan worden gerapporteerd aan de provincie Limburg. Uit alle monitoringgronden blijkt dat de stortplaats nauwelijks bijdraagt aan de verontreiniging van het grondwater. Met de provincie is afgesproken om het analysepakket en de bemonsteringsfrequentie te beperken.

Met de gemeente Eijsden-Margraten vindt overleg plaats inzake de aanleg van een mountainbike parcours over een deel van deze locatie. Daarvoor is een onderzoek uitgevoerd naar de bestaande natuurwaarden. De provincie Limburg heeft dit onderzoek beoordeeld en heeft geconstateerd dat de aanleg van de mountainbikeroute niet strijdig is met de voorwaarden die in de Natuurbeschermingswet worden gesteld, mits een aantal specifieke maatregelen in acht wordt genomen.

Het Kreupelbusch

De voormalige stortplaats Het Kreupelbusch te Landgraaf is circa 40 ha groot en is ontstaan door de winning van grondstoffen. De ontgraving heeft in het westelijk deel plaatsgevonden tot ongeveer 75 meter boven NAP. Rond 1970 is de ontgraving gestopt. Daarna is er circa 6,2 mln. m³ afval gestort. Het afvalpakket is plaatselijk 45 meter dik. Deze locatie is vanaf het tweede kwartaal van 1998 in de nazorg opgenomen en wordt begraasd door Galloway runderen. In het verleden werd grondwater opgepompt om verspreiding van verontreiniging tegen te gaan. Uit eerder uitgevoerd monitoringsonderzoek is gebleken dat dit niet meer nodig is, zodat hiermee in 2010 definitief is gestopt. De resultaten uit de monitoringsonderzoeken onderschrijven eerdere conclusies dat een beperkte beïnvloeding van de kwaliteit van het grondwater plaatsvindt.

Samen met Arcadis Nederland is een plan gemaakt voor de aanleg van een zonnepark op een deel van deze locatie. Met het Bevoegd Gezag zijn afspraken gemaakt om tegelijkertijd met de aanleg van het zonnepark de natuurwaarde van deze locatie op een hoger niveau te brengen. Daarvoor zijn in de door de provincie verleende ontheffing Wet Natuurbescherming specifieke voorschriften opgenomen. De gemeente heeft voor de aanleg van dit zonnepark een Omgevingsvergunning verleend en door de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland is SDE toegekend. De aanleg van dit zonnepark zal naar verwachting in 2020 starten.

Op het westelijk deel van deze locatie wordt mede ter versterking van de natuurwaarde in dit gebied door de provincie een ecoduct aangelegd dat dient als verbinding van de Brunssumerheide en de Teverenerheide.

Geliskensdijkweg

Deze ca. 9,5 ha grote locatie ligt in de gemeente Venlo ten noorden van Boekend en is in 2016 door de gemeente overgedragen.

Het betreft een voormalige ontgroning tot een diepte van 4 meter waarin huishoudelijk afval, bouw- en sloopafval en bedrijfsafval is verwerkt in de periode 1956-1978. Er is onder beheer van de gemeente Venlo ongeveer 1,3 mln. m³ afval gestort afkomstig uit de gemeente en omgeving. Het afvalpakket is plaatselijk 14 meter dik en heeft een hoogste punt van 10 meter boven maaiveld. In de periode 2015-2016 is een laag schone afdekgrond aangebracht met een gemiddelde dikte van 1 meter en plaatselijk 2 meter om bomen te kunnen planten.

In 2016 is het terrein opengesteld voor extensieve recreatie. Er is op deze 10 meter boven het maaiveld liggende voormalige stortplaats een uitzichtpunt gerealiseerd met een hoogte van 10 meter. Dit biedt een mooi uitzicht op het natuurgebied Crayelheide. Het terrein is in 2019 begraasd door schapen.

De resultaten uit de monitoringsonderzoeken onderschrijven eerdere conclusies dat sprake is van een lichte verontreiniging van het grondwater.

Wambachgroeve

Op 11 mei 2016 is de Wambachgroeve aan de Kaldenkerkerweg te Tegelen door Attero overgedragen.

Deze voormalige stortplaats is ontstaan door de winning van klei. Vanaf 1975 is deze 14 ha grote groeve in gebruik als stortplaats. Er is voornamelijk bedrijfsafval verwerkt. De hele locatie is voorzien van een vloeistofdichte bovenafdeling. Aan de onderzijde is deels een vloeistofdichte afdichting aangebracht.

Het specifieke van deze locatie is dat deze dicht tegen de Duitse grens ligt en in een zogenaamde steilrand van een hoger gelegen gebied naar de lager gelegen Maasvallei. Met name de afvoer van het grondwater afkomstig uit het Duitse gebied vraagt speciale aandacht.

De voormalige stortplaats is toegankelijk voor wandelaars en maakt inmiddels onderdeel uit van het Pieterpad. Het beheer van deze locatie vindt plaats door begrazing met schapen.

De resultaten uit de monitoringsonderzoeken onderschrijven eerdere conclusies dat sprake is van een lichte verontreiniging van het grondwater.

Voorstad Sint Jacob

In Voorstad Sint Jacob heeft Shell tussen 1918 en 1990 een brandstofdepot met een oppervlakte van 1,8 ha in gebruik gehad. Het depot beschikte over eigen havenfaciliteiten. Inmiddels zijn alle bovengrondse installaties verwijderd. Tijdens het gebruik van het depot zijn er olieresten in de bodem en het grondwater terecht gekomen, waarna het terrein in 2014 door Shell is gesaneerd. De sanering bestond uit het verwijderen van een aanwezige drijfslag, de aanleg van een grondwateronttrekkingssysteem en een verbeterd rioleringsstelsel en het aanbrengen van een 1 meter dikke leeflaag. In 2014 is het beheer van het meetsysteem voor de monitoring van de kwaliteit van het grondwater door Bodemzorg Limburg overgenomen. Het depot is en blijft eigendom van de gemeente Roermond.

Vanaf 2015 tot 2019 is het grondwater in opdracht van Bodemzorg Limburg gecontroleerd. De resultaten laten zien dat er sprake is van een stabiele situatie. Aan de provincie is voorgesteld om de jaarlijkse monitoring te beëindigen.

Kasteel Wijlreweg

Het betreft een voormalige huisvuilstortplaats ter grootte van ca. 3 ha waar de de gemeente Valkenburg aan de Geul in de periode 1955 tot 1971 voornamelijk huishoudelijk afval heeft gestort. Het betrof een van nature lagergelegen moerassig gebied. De dikte van het afvalpakket bedraagt 2,5 meter. De stortplaats is niet voorzien van een vloeistofdichte bovenafdeling, maar van een deklaag van grond met een dikte van 0,20-1,00 meter. In 2015 is deze locatie door de gemeente Gulpen-Wittem overgedragen aan Bodemzorg Limburg.

De locatie is in gebruik als weiland, picknickplaats/bos en tennisvelden. In de nabije omgeving ligt de visvijver van de hengelsportvereniging "de springende beekforel" waar op forel en witvis kan worden gevestigd. Brand Bierbrouwerij onttrekt in de onmiddellijke omgeving grondwater uit een dieper liggende bodemlaag.

De resultaten uit de monitoringsonderzoeken onderschrijven eerdere conclusies dat nauwelijks beïnvloeding van de kwaliteit van het grondwater op de omgeving plaatsvindt.

Slikvijvers

De slikvijvers liggen ten westen van Urmond en bestaan uit de noordelijke en zuidelijke slikvijvers waarin in het verleden, onder verantwoordelijkheid van de gemeente Stein, door DSM mijnafval is verwerkt (mijnslik, vliegas, mijnsteen). De zuidelijke slikvijvers zijn in 1990 afgewerkt en voorzien van een deklaag schone grond. Het terrein is in gebruik als park en terrein voor de plaatselijke schutterij.

De noordelijke slikvijvers zijn in 2009-2010 deels voorzien van een nieuwe afdeklaag van schone grond tot een dikte van 1 meter. Het terrein wordt gebruikt als park, weiland en als voetbalveld/stormbaan. Op deze locatie zijn geen peilputten geplaatst.

Heidekampspark

Deze voormalige stortplaats van DSM ligt in de gemeente Stein. Hier is in het verleden 4 à 5 mln. ton, voornamelijk gipsafval uit het productieproces van kunstmest verwerkt. Het gebied heeft een oppervlakte van ca. 30 ha en heeft een functie als wandelgebied. Samen met IVN heeft de gemeente Stein de locatie verder ingericht. De gemeente draagt zorg voor het beheer. In 2015 is aan de noordzijde van de locatie een loopbrug aangelegd over het bedrijfsspoor van DSM.

Uit de monitoringsonderzoeken blijkt dat zich tot nu toe nauwelijks verontreinigingen verspreiden vanuit deze locatie.

Maastricht Airport, 18 mei 2020
ir. D.A. Rootert, directeur

Jaarrekening 2019

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

Activiteiten

De activiteiten van Nazorg Limburg BV, statutair gevestigd te Maastricht (kantoor: Europalaan 24, Maastricht Airport) ingeschreven onder KvK nummer 14631388, bestaan uit het verzorgen van de nazorgactiviteiten van een aantal gesloten voormalige stortlocaties in de Provincie Limburg.

De jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW. De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten, tenzij anders vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover deze op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Groepsverhoudingen

De vennootschap staat aan het hoofd van een groep waarvan Stichting Beheer Stortplaatsen Limburg en Beheer Stortplaatsen Limburg BV deel uitmaken. In deze vennootschap is een voorziening nazorgverplichtingen opgenomen van ca. € 0,6 mln., nagenoeg gelijk aan het balanstotaal. De stichting en deze vennootschap hebben geen personeel in dienst. Nazorg Limburg BV heeft feitelijk beleidsbepalende invloed op Stichting Beheer Stortplaatsen Limburg en Beheer Stortplaatsen Limburg BV. Dientengevolge vormen deze entiteiten samen met Nazorg Limburg BV een groep. De vennootschap maakt gebruik van de vrijstelling die is opgenomen in het Burgerlijk Wetboek, Titel 9, artikel 407 lid 2 en stelt geen geconsolideerde jaarrekening op.

Stelselwijzigingen

Tot en met 31 december 2018 werden de kosten van groot onderhoud direct in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Op basis van een aanpassing van RJ 212, waarbij het direct verantwoord van de kosten van groot onderhoud in de winst-en-verliesrekening niet langer is toegestaan, is de grondslag voor de verantwoording van

de kosten van groot onderhoud met ingang van de jaarrekening 2019 prospectief aangepast naar de grondslag waarbij verwerking van de kosten van groot onderhoud plaatsvindt in de boekwaarde van de materiële vaste activa (de zogeheten 'componentenbenadering'). Het uitgevoerde groot onderhoud vanaf 1 januari 2019 wordt conform de componentenbenadering geactiveerd. De onderneming start met de afschrijving van de componenten vanaf het moment van ingebruikname. Deze stelselwijziging heeft geen impact gehad op het resultaat 2019 en het vermogen per 31 december 2019.

Schatting

Bij het opstellen van een jaarrekening worden schattingen gemaakt. Dit is het gevolg van onzekerheden die inherent zijn aan de activiteiten van een onderneming. Hierdoor kan de omvang van bepaalde jaarrekeningposten niet exact worden bepaald, maar slechts door middel van een schatting. Bij het maken van een schatting wordt de omvang van de post benaderd door zo goed mogelijk rekening te houden met alle beschikbare relevante informatie.

Voor de voorziening voor nazorgverplichtingen hebben de schattingen van de rekenrente en van de maatgevende gebeurtenissen voor de bepaling van het risicofonds een groot effect op de gepresenteerde cijfers in de balans en winst- en verliesrekening.

De schatting van de rekenrente is in het verleden gemaakt op basis van de toen geldende marktrentes. Gegeven de lange termijn van de verplichtingen acht de directie de gehanteerde rekenrente representatief voor de geldende marktrente ten behoeve van de contante waardeberekening van de nazorgverplichtingen. Een verlaging van de rekenrente van 4,5% naar 4% zou een verhoging betekenen van het doelvermogen met € 5,5 mln.

Bij de bepaling van het risicofonds als onderdeel van de voorziening voor nazorgverplichtingen worden maatgevende gebeurtenissen alsmede de kans dat deze daadwerkelijk voorkomen ingeschat. Deze inschattingen zijn in 2014 opnieuw gemaakt aan de hand van

de laatste inzichten, waarbij voor alle stortplaatsen, inclusief de nieuw verworven NAVOS-locaties, een uniforme schattingswijze is gehanteerd. De directie acht de hierbij gekozen uitgangspunten redelijk.

In boekjaar 2014 heeft een herbeoordeling van het zogenaamde risicodeel van de nazorgvoorziening plaatsgevonden, waarbij het risicobedrag mede is gebaseerd op een inschatting van de kans dat een maatgevende gebeurtenis optreedt over de gehele nazorgperiode of op een bepaald moment in de nazorg, gekoppeld aan de herstelkosten ter zake. De uitgangspunten voor de berekening van het risicodeel in de nazorgvoorziening zijn in 2019 niet gewijzigd ten opzichte van 2014.

Als maatgevende gebeurtenissen zijn daarbij aangemerkt:

- grondwatersanering;
- herstel lokaal defect bovenafdichting, inclusief extra vervanging instabiliteit (indien van toepassing);
- vervangen bovenafdichting.

De opgebouwde voorziening is per locatie bepaald op basis van de onderkende risico's (faalkansen), de interne beheersingsmaatregelen en de verwachte toekomstige uitgaven.

Ten aanzien van een mogelijke grondwatersanering blijkt op dit moment, gezien de monitoringresultaten, geen noodzaak tot het treffen van corrigerende saneringsmaatregelen.

Bij de mogelijke nazorgverplichting inzake het herstel van lokale effecten in de bovenafdichting is tevens rekening gehouden met eventuele risico's inzake het verzakken van de ondergrond.

De kans op c.q. het effect van een volledige vervanging van de bovenafdichting is locatie-afhankelijk. In de berekening van het risicodeel van de nazorgvoorziening is de kans van een volledige vervanging van de bovenafdichting binnen een periode van 75 jaar na aanleg ervan op 25% geraamd. Indien, op basis van dezelfde uitgangspunten inzake de verwachte vervangingskosten per m², het aantal m² en de inflatiecorrectie/rekenrente, zou worden uitgegaan van een volledige vervanging van de bovenafdichting (na 75 jaar)

zou het risicodeel in de nazorgvoorziening met € 7,8 mln. moeten worden opgehoogd. Omdat het allerm minst zeker is dat een volledige vervanging noodzakelijk is en evenmin wat het moment van vervanging is en de verwachte kosten zijn, is in de huidige nazorgvoorziening hiermee geen rekening gehouden.

Financiële instrumenten

Onder de financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als financiële derivaten verstaan. De vennootschap maakt geen gebruik van financiële derivaten.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en voor de bepaling van het resultaat

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de verwachte toekomstige gebruiksduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Nazorg Limburg BV verwerkt de kosten van groot onderhoud aan haar materiële vaste activa als onderdeel van de boekwaarde indien wordt voldaan aan de criteria voor activering. De geactiveerde kosten worden als afzonderlijke component behandeld. Voor zover sprake is van vervanging van onderdelen van het actief wordt de nog aanwezige boekwaarde van deze onderdelen gedesinvesteerd. Indien de boekwaarde van deze te desinvesteren onderdelen niet afzonderlijk uit de activa registratie is te herleiden wordt deze benaderd op basis van de huidige uitgaven, teruggerekend naar de datum van oorspronkelijke investering, en indien van toepassing rekening houdend met de naar benadering tot het moment van vervanging hierover gepleegde afschrijvingen. De gehanteerde afschrijvingspercentages zijn als volgt: bedrijfsgebouwen en terreinen 0-15% en machines en installaties 10-20%.

Bijzondere waardeverminderingen

Voor materiële vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde of de opbrengstwaarde. Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te schatten voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort.

Wanneer de boekwaarde van een actief (of een kasstroomgenererende eenheid) hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde. Indien sprake is van een bijzonder waardeverminderingverlies van een kasstroomgenererende eenheid, wordt het verlies toegerekend aan de andere activa van de eenheid naar rato van hun boekwaarden.

Financiële vaste activa

De onder de financiële vaste activa opgenomen aandelen en obligaties worden (per fonds) gewaardeerd op beurswaarde. Zowel ongerealiseerde als gerealiseerde waardeveranderingen worden onmiddellijk in het resultaat opgenomen.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Indien middelen niet ter vrije beschikking staan, dan wordt hiermee bij de waardering rekening gehouden.

Voorzieningen

De voorziening is gebaseerd op de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de betreffende verplichtingen af te wikkelen. De voorziening voor nazorgverplichtingen is noodzakelijk voor nazorgactiviteiten voor gesloten stortplaatsen. In de berekeningen wordt uitgegaan van (deels eeuwigdurende) kosten die contant worden gemaakt tegen 4,5% en waarin rekening wordt gehouden met een langjarig inflatieniveau van 2%.

Kortlopende schulden

Opgenomen schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Opbrengsten

Beleggingen

Dividendopbrengsten worden verantwoord op het moment dat zij beschikbaar zijn gesteld. Renteopbrengsten worden verantwoord in het jaar waarop zij betrekking hebben. Koersresultaten voortvloeiende uit het aanhouden van en het handelen in aandelen en obligaties worden verantwoord op het moment van een daadwerkelijke transactie en bij per balansdatum aangehouden aandelen en obligaties door aanpassing van de koers naar de beurswaarde van dat moment.

Overige bedrijfsopbrengsten

Onder de overige bedrijfsopbrengsten worden de in het verslagjaar geleverde goederen en verleende diensten onder aftrek van kortingen en de over de omzet geheven belastingen verantwoord. Opbrengsten voortvloeiend uit de verkoop van goederen worden verantwoord op het moment dat alle belangrijke rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's zijn overgegaan op de koper. De kostprijs van deze goederen wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Opbrengsten van diensten worden opgenomen naar rato van de mate waarin de diensten zijn verricht. De kostprijs van deze diensten wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Kosten

Personeelskosten

De voor het personeel geldende pensioenregelingen (middelloonregeling) worden gefinancierd door afdrachten aan de pensioenuitvoerder Pensioenfonds ABP. De verschuldigde premie wordt ten laste van de voorziening voor nazorgverplichtingen gebracht.

Als de reeds betaalde premiebedragen de verschuldigde premie overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als overlopend actief voor zover sprake zal zijn van terugbetaling door het fonds of van verrekening met in de toekomst verschuldigde premies.

Indien er, naast de verplichting voor periodieke pensioenpremies, een verplichting bestaat voor per balansdatum opgebouwde pensioenrechten (backserviceverplichtingen), wordt de verplichting in de balans opgenomen tegen de contante waarde.

Ultimo 2019 (en 2018) waren er voor de vennootschap geen pensioenvorderingen en geen verplichtingen naast de betaling van de jaarlijks aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie.

Vennootschapsbelasting

De belasting over het resultaat wordt berekend op basis van het in de winst- en verliesrekening verantwoorde resultaat, rekening houdend met fiscaal vrijgestelde posten en geheel of gedeeltelijk niet-aftrekbare kosten. Tevens wordt rekening gehouden met de wijzigingen in de latente belastingvorderingen en -schulden uit hoofde van respectievelijk wijzigingen in het belastingtarief, herbeoordeling van de mogelijkheid tot realisatie van latente belastingvorderingen of wijziging van de verwachte realisatie van een actief- of passiefpost. De aldus bepaalde belastingpost wordt in de winst- en verliesrekening opgenomen.

Balans per 31 december 2019

(voor winstbestemming in hele euro's)

ACTIVA

	31-dec-19	31-dec-18
	€	€
Materiële vaste activa		
Terreinen en gebouwen	1.640.255	1.695.905
Machines en installaties	69.524	6.123
Activa in ontwikkeling	1.593.219	274.766
	3.302.998	1.976.794
Financiële vaste activa		
Effecten	30.348.056	27.568.828
Kortlopende vorderingen en overlopende activa		
Debiteuren	13.224	13.471
Omzetbelasting	195.414	36.010
Overige vorderingen en overlopende activa	297.093	236.053
	505.731	285.534
Liquide middelen	219.543	125.117
Totaal	34.376.328	29.956.273

PASSIVA

	31-dec-19	31-dec-18
	€	€
Eigen vermogen		
Geplaatst kapitaal	24.876	24.876
Algemene reserve	1.865.431	3.827.361
Resultaat boekjaar	3.602.947	- 1.961.930
	5.493.254	1.890.307
Voorzieningen	26.668.136	26.145.232
Kortlopende schulden en overlopende passiva		
Schulden aan kredietinstellingen	1.600.000	1.600.000
Schulden aan leveranciers	129.844	109.106
Belastingen en sociale lasten	6.872	6.679
Overige schulden en overlopende passiva	478.222	204.949
	2.214.938	1.920.734
Totaal	34.376.328	29.956.273

Winst- en verliesrekening 2019

	2019 €	2018 €
Netto omzet	4.634.260	- 1.011.436
Overige bedrijfsopbrengsten	140.487	152.712
Som der bedrijfsopbrengsten	4.774.747	- 858.724
Afschrijvingen	55.652	55.652
Overige bedrijfskosten	71.497	67.136
Dotatie nazorgvoorziening	1.028.137	964.093
Som der bedrijfslasten	1.155.286	1.086.881
Bedrijfsresultaat	3.619.461	- 1.945.605
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	-	-
Rentelasten en soortgelijke kosten	- 16.514	- 16.325
Resultaat	3.602.947	- 1.961.930

Toelichting op de onderscheiden posten balans

ACTIVA	Bedrijfsgebouwen en -terreinen €	Machines en installaties €	Activa in ontwikkeling €	31-dec-19 Totaal €	31-dec-18 Totaal €
Materiële vaste activa					
Aanschafwaarde begin boekjaar	2.025.380	104.274	274.766	2.404.420	2.129.654
Saldo (des)investeringen boekjaar	-	73.994	1.318.453	1.392.447	274.766
Saldo	2.025.380	178.268	1.593.219	3.796.867	2.404.420
Afschrijvingen begin boekjaar	329.475	98.151	-	427.626	365.766
Afschrijvingen boekjaar	55.650	10.593	-	66.243	61.860
Overige waardeverminderingen	-	-	-	-	-
	385.125	108.744	-	493.869	427.626
Balanswaarde einde boekjaar	1.640.255	69.524	1.593.219	3.302.998	1.976.794
	1)	2)	3)		

1) De afschrijvingen van bedrijfsgebouwen en terreinen hebben betrekking op De Golfhorst en worden rechtstreeks ten laste van het resultaat gebracht.

2) De afschrijvingen van machines en installaties hebben betrekking op stortplaatsactiviteiten en worden als onderdeel van de dotatie aan de Nazorgvoorziening in het resultaat verantwoord.

3) Activa in ontwikkeling betreft de aanloopkosten van de vastgoedbeleggingen in de zonneparken Belvédère, Het Kreupelbusch en Bocholtz.

Financiële vaste activa

Effecten

VRW (Vast Rentende Waarde) (rating AAA en AA)

VRW (Vast Rentende Waarde) (rating A en BBB)

Zakelijke Waarden

Liquiditeiten bij beleggers

Kortlopende vorderingen en overlopende activa

Overige vorderingen en overlopende activa

Te vorderen en opgelopen interest

Te vorderen en opgelopen interest (inflatie linked obligaties)

Te vorderen dividendbelasting

Overige vorderingen

Liquide middelen

Balanswaarde einde boekjaar

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de vennootschap.

31-dec-19 €	31-dec-18 €
6.078.794	6.014.607
3.732.557	4.052.876
17.022.882	14.157.603
3.513.823	3.343.742
30.348.056	27.568.828
67.975	64.767
136.946	120.048
72.593	27.959
19.579	23.279
297.093	236.053
219.543	125.117

PASSIVA

Eigen vermogen

Geplaatst kapitaal

De directie van de vennootschap maakt gebruik van art. 2:178c BW.

Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 112.500.

Het geplaatste kapitaal bestaat uit 55.280 aandelen van € 0,45.

Algemene reserve

Het verloop van de algemene reserve is als volgt:

Stand begin boekjaar

Resultaatverdeling vorig boekjaar

Stand einde boekjaar

Resultaat boekjaar

Het verloop van het resultaat boekjaar is als volgt:

Stand begin boekjaar

Winstbestemming vorig boekjaar

Resultaat boekjaar

Stand einde boekjaar

Bestemming van het resultaat over het boekjaar 2018

De jaarrekening 2018 is vastgesteld in de Algemene Vergadering gehouden op 27 juni 2019. De Algemene Vergadering heeft de bestemming van het resultaat vastgesteld conform het daartoe gedane voorstel.

Voorstel tot bestemming van het resultaat over het boekjaar 2019

De Directie stelt met goedkeuring van de Raad van Commissarissen aan de Algemene Vergadering voor het resultaat over het boekjaar 2019 ten bedrage van € 3.602.947 toe te voegen aan de algemene reserve.

Dit voorstel is nog niet in de jaarrekening verwerkt.

31-dec-19 €	31-dec-18 €
24.876	24.876
3.827.361	3.184.370
- 1.961.930	642.991
1.865.431	3.827.361
-1.961.930	642.991
1.961.930	- 642.991
-	-
3.602.947	- 1.961.930
3.602.947	- 1.961.930

Voorzieningen

Nazorgverplichtingen

Nazorgverplichtingen

Het verloop in het boekjaar kan als volgt worden weergegeven:

Stand begin boekjaar

Onttrekking boekjaar

Onttrekking boekjaar risicofonds

Toevoeging voorziening nazorgverplichting

Stand einde boekjaar

De voorziening nazorgverplichtingen heeft een langlopend karakter.

Schulden aan kredietinstellingen

De vennootschap beschikt over een kredietfaciliteit. Als zekerheid zijn alle vorderingen die de vennootschap heeft op de kredietverstrekker aan de kredietverstrekker verpand. De rentevergoeding bedraagt Euribor met een opslag van 1%.

Kortlopende schulden en overlopende passiva

Belastingen en sociale lasten

Loonheffing

Pensioenlasten

Overige schulden en overlopende passiva

Accountants- en advieskosten

Nog te ontvangen facturen

Regeling Navoslocaties gemeenten

Vakantiegeldverplichting

31-dec-19 €	31-dec-18 €
26.668.136	26.145.232
26.145.232	25.632.580
- 505.233	- 451.441
-	-
1.028.137	964.093
26.668.136	26.145.232

5.032	4.995
1.840	1.684
6.872	6.679
20.000	20.000
86.493	92.347
367.630	88.503
4.099	4.099
478.222	204.949

Alle overige schulden, met uitzondering van de Regeling Navoslocaties, hebben een looptijd van naar verwachting korter dan 1 jaar.

Regeling Navoslocaties Gemeenten

De gemeenten hebben besloten € 0,25 per inwoner per jaar af te staan ten behoeve van de overname van Navoslocaties.

Begin boekjaar	88.503	- 190.722
Bijdrage boekjaar	279.127	279.225
Einde boekjaar	367.630	88.503

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

* De vennootschap is huurverplichtingen aangegaan ter hoogte van € 25.898. Hiervan vervalt € 20.718 binnen 1 jaar.

* Met de gemeente Venray zijn een voorlopige koopovereenkomst en een intentieovereenkomst inzake Navoslocatie Venrays Broek afgesloten. De koop wordt definitief zodra duidelijk is dat de aanleg van een zonnepark ter plekke realiseerbaar is.

* Met Volta Solar is voor de aanleg van zonnepark Belvédère een investeringsverplichting aangegaan van € 6,9 mln.

* De vennootschap garandeert dat Beheer Stortplaatsen Limburg BV de verplichtingen uit hoofde van een overeenkomst tussen DSM Industriegrond BV en Site Grond BV enerzijds en Beheer Stortplaatsen Limburg BV anderzijds volledig uitvoert, voor zover deze verplichtingen zijn meegenomen in het relevante Arcadis rapport.

Toelichting op de winst- en verliesrekening

	2019 €	2018 €
Netto omzet		
Rente obligaties	264.670	301.813
Rente liquiditeiten	303	810
Dividend aandelen	297.559	186.408
Koersresultaten effecten	4.071.728	- 1.500.467
	4.634.260	- 1.011.436
Huuropbrengst Golfhorst	140.487	152.712
	140.487	152.712
Overige bedrijfskosten		
Aanloopkosten ivm overname nieuwe locaties	21.507	18.774
Kosten Golfhorst	49.990	42.799
Kosten fiscale openingsbalans	-	5.563
	71.497	67.136
Dotatie nazorgvoorziening		
<i>Beheer en monitoring</i>		
Bemonstering/analyse	27.632	27.118
Onderhoud installaties	24.155	11.746
Onderhoud terrein/vaste kosten	54.399	47.584
Nutsvoorzieningen	28.027	19.121
Belastingen/heffingen/leges	1.315	3.349
Verzekeringen	6.353	6.154
Overigen	414	2.646
	142.295	117.718
<i>Lonen en salarissen</i>		
Lonen en salarissen	84.466	80.422
Projectmanagement	107.394	93.836
Commissarisbeloningen	24.000	23.440
	215.860	197.698
<i>Sociale lasten</i>		
Sociale lasten	17.799	17.141
Pensioenlasten	16.667	15.326
	34.466	32.467

Overhead
Huisvesting
Communicatie en PR
Accountantskosten
Overige beheerkosten

Baten
Stortgasopbrengsten
Subsidies

Afschrijvingen

Aanpassing prijspeil

Toevoeging Navos locaties

Totaal

Het totaal van de categorieën beheer en monitoring, lonen en salarissen, sociale lasten, overhead, baten en afschrijvingen bedraagt € 505.233 (2018 € 451.441) en is gelijk aan de onttrekking aan de voorziening voor nazorgverplichting in het boekjaar.

Belastingen resultaat

Resultaat voor belasting volgens winst- en verliesrekening
Vrijgestelde resultaatbestanddelen
Fiscaal resultaat 2019

De vorming van een actieve belastinglatentie is achterwege gebleven omdat realisatie binnen de beschikbare termijn van compensabele verliescompensatie niet waarschijnlijk wordt geacht.

Overige toelichtingen

Gemiddeld aantal werknemers

	2019 €	2018 €
Huisvesting	25.321	23.939
Communicatie en PR	2.333	3.999
Accountantskosten	24.700	23.000
Overige beheerkosten	53.444	65.979
	105.798	116.917
Stortgasopbrengsten	-	- 15.787
Subsidies	- 3.778	- 3.778
	- 3.778	- 19.565
Afschrijvingen	10.592	6.206
Aanpassing prijspeil	522.904	512.652
Toevoeging Navos locaties	-	-
	1.028.137	964.093
Beheer en monitoring	3.602.947	- 1.961.930
Lonen en salarissen	3.664.100	- 1.919.775
	- 61.153	- 42.155
Sociale lasten		
Overige toelichtingen	1,525	1,525

Ondertekening van de jaarrekening

Maastricht, 18 mei 2020

Directie:

ir. D.A. Rootert

Raad van Commissarissen:

ir. W.N. Hazeu

ir. J.P.M. van Doorn

drs. L.R.M. Radix

Overige gegevens

Statutaire regeling

De statuten van de vennootschap bepalen dat de winst ter beschikking staat van de Algemene Vergadering.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de aandeelhouders van Nazorg Limburg BV

A. VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN JAARREKENING 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Nazorg Limburg BV te Maastricht gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit rapport opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Nazorg Limburg BV per 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2019;
2. de winst- en verliesrekening over 2019; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Nazorg Limburg BV zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het rapport andere informatie, die bestaat uit:

- het bericht van de Raad van Commissarissen aan de aandeelhouders;
- het directieverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie.

C. BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

Verantwoordelijkheden van de directie en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weer-geven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de vennootschap in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de

vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controle-standaarden, ethische voorschriften en de

onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap

haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten.

Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een vennootschap haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

's-Hertogenbosch, 18 mei 2020
Q-Concepts Accountancy B.V.
Origineel getekend door
drs. E.E.T.M. Kalnnek RA

Bodemzorg Limburg

Europalaan 24
6199 AB Maastricht Airport
T 043 - 350 96 96
F 043 - 350 96 97
www.bodemzorglimburg.nl